Evropski parlament
2019-2024

Odbor za zunanje zadeve

2023/2052(INI)

24.10.2023

OSNUTEK POROČILA

o priporočilu Evropskega parlamenta Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o razmerah v Siriji
(2023/2052(INI))

Odbor za zunanje zadeve

Poročevalka: Nathalie Loiseau

VSEBINA

Stran

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o razmerah v Siriji
(2023/2052(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 118 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0000/2023),

A. ker ženevski in astanski proces nista bila uspešna, saj sirski režim vztrajno zavrača, da bi se z opozicijo pogajal o politični rešitvi;

B. ker je od leta 2011 umrlo pol milijona Sircev, 14 milijonov pa jih je razseljenih zaradi nasilnih dejanj oboroženih in terorističnih skupin, predvsem pa zaradi neusmiljenega zatiranja lastnega prebivalstva, ki ga ob pomoči zaveznikov izvaja sirski režim; ker je to zajemalo celo večkratno uporabo kemičnega orožja, zažigalnih bomb, bomb iz sodov, raketiranja in konvencionalnih zračnih napadov na civiliste; ker je v koncentracijskih taboriščih režima izginilo vsaj 150.000 Sircev, družine pa še vedno nimajo informacij o usodi svojih bližnjih;

C. ker imajo avtoritarni tuji akterji, predvsem Rusija, skupina Wagner, milica Hezbolah in Iran, že od leta 2011 poguben vpliv na državo in ker sirski režim ne nadzoruje vsega njenega ozemlja in lahko na položaju ostaja le ob podpori teh tujih akterjev;

D. ker tudi Turčija na sirskem ozemlju redno izvaja obsežne oborožene akcije;

E. ker je Islamska država pred delovanjem mednarodne koalicije na ozemljih, ki jih ima v tem trenutku pod nadzorom, zagrešila hudodelstva zoper človečnost, vključno z genocidom;

F. ker zoper premoženje 289 posameznikov in 70 subjektov, ki so neposredno vpleteni v zatiranje prebivalstva, veljajo evropske sankcije;

G. ker je zaradi nenehnega oviranja, ki ga Rusija izvaja v varnostnem svetu OZN, za dostavo mednarodne humanitarne pomoči odprt le en mejni prehod med Turčijo in območji, ki niso pod nadzorom režima;

H. ker je več držav v regiji začelo normalizirati odnose s sirskim režimom, kar je privedlo do ponovne vključitve Sirije v Arabsko ligo;

I. ker so EU in njene države članice od leta 2011 s 30 milijardami EUR največji donator za prebivalce, ki jih je prizadel ta konflikt; ker evropska pomoč, obljubljena na bruseljski konferenci junija 2023, znaša 3,8 milijarde EUR od skupno 5,6 milijarde EUR; ker so EU in države članice med potresom v Siriji zagotovile nujno pomoč in ker se je EU 23. februarja 2023 odločila za začasno humanitarno izvzetje Sirije iz sankcij, da je olajšala dostavo pomoči žrtvam;

J. ker sirska država osnovnih potreb prebivalstva ne zadovoljuje v zadostni meri, ker so gospodarske razmere v državi izjemno negotove in ker se Sirija spreminja v „narkodržavo“;

1. priporoči Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj v politiki glede Sirije:

Politični proces

a) opozorijo na podporo EU sirskim demokratičnim težnjam, ki še vedno obstajajo v državi, kljub popolnemu zatiranju, ki ga režim izvaja vse od miroljubnih protestov leta 2011, z veliko vojaško in finančno pomočjo Irana in Rusije za to, da se Asadov klan ohranja na položaju;

b) poudarijo izrecno odgovornost režima za smrt pol milijona civilistov, uničenje države, razselitev večine prebivalstva, mučenje in izginotje 150.000 ljudi v koncentracijskih taboriščih, uporabo kemičnega orožja proti civilistom in sistematično uničenje vsake miroljubne opozicije;

c) nasprotujejo vsaki normalizaciji odnosov z Asadovim režimom, ki ne bo privedla do temeljitega in preverljivega izvajanja resolucije varnostnega sveta OZN št. 2254 (2015), vključno z izpustitvijo političnih zapornikov, obveščanjem družin žrtev o usodi izginulih ter prenehanjem napadov in oviranja razdeljevanja humanitarne pomoči;

d) poudarijo, da kljub suvereni odločitvi nekaterih arabskih držav, da Sirijo ponovno sprejmejo v Arabsko ligo, sirski režim ne kaže, da bi se želel boriti proti prometu s prepovedanimi drogami, ki izvira iz Sirije in ima negativne posledice za vso regijo; obsodijo nadzor družine Asad in njenih zaveznikov, vključno s Hezbolahom, nad trgovino z drogo captagon, katere vrednost ocenjujejo na 57 milijard USD; opozorijo, da brat Bašarja Al Asada poveljuje vojaški enoti, odgovorni za omogočanje proizvodnje te droge;

e) poudarijo, da so vzrok za gospodarske razmere zatiranje, negotovost in korupcija režima, ne pa evropske ciljno usmerjene sankcije proti posameznikom in subjektom, vpletenim v zatiranje;

f) hitro zagotovijo zanesljive, obsežne in jasne izjeme zaupanja vrednim mednarodnim humanitarnim organizacijam; čim bolj uskladijo razlago držav članic glede uredbe o omejevalnih ukrepih v Siriji in izvajajo resolucijo varnostnega sveta OZN št. 2664 (2022) o humanitarni pomoči;

g) pozdravijo pogum protestnikov v mestih Suvejda in Dera, ki so od avgusta 2023 ponovno miroljubno opozarjali na Asadov režim;

Varnost

h) izrazijo obžalovanje, da je na sirskem ozemlju še vedno na stotine iranskih in ruskih baz in milic; izrazijo zaskrbljenost, ker plenilske tuje sile gospodarsko izkoriščajo državo;

i) obsodijo napade turških sil in njihovo zasedbo sirskih ozemelj na severu; izrazijo globoko zaskrbljenost zaradi vztrajne radikalne islamistične opozicije v provinci Idlib; podprejo ohranitev mednarodne koalicije proti Islamski državi, ki v Siriji ostaja dejavna kljub znatnim porazom;

j) poudarijo vlogo Sirskih demokratičnih sil v boju proti Daišu;

k) pozovejo države članice, naj si še naprej prizadevajo za repatriacijo svojih državljanov, ki so zaprti v džihadističnih taboriščih Al Hol in Rodž, in naj jim sodijo zaradi kaznivih dejanj;

l) okrepijo prizadevanja za boj proti ruskim dezinformacijam o Siriji, zlasti v arabščini;

Boj proti nekaznovanju

m) poudarijo, da je boj proti nekaznovanju v Siriji moralna in politična nujnost za Evropo; pozdravijo sodni napredek francosko-nemške skupne preiskovalne skupine glede 11.000 trupel oseb, ki so bile žrtve mučenja, opredeljenih v poročilu Caesar, začasno izključitev Sirije iz mednarodne Organizacije za prepoved kemičnega orožja ter napredek, ki so ga Nemčija, Francija in Švedska dosegle s privedbo sirskih zločincev pred sodišče;

n) nemudoma pozovejo k samodejni izmenjavi informacij med vsemi državami članicami o vojnih zločincih, katerih prošnja za azil se zavrne v skladu s členom 1(F) Konvencije o statusu beguncev;

o) pozovejo k skupni uporabi in izmenjavi strokovnjakov in tolmačev med pravosodnimi in policijskimi organi, z javnim tožilcem, imenovanim v vsaki državi za hudodelstva zoper človečnost; pozovejo, naj se dodelijo namenske evropske štipendije Sircem, ki se želijo udeležiti pravnega usposabljanja;

p) pozovejo države članice, naj ustanovijo evropski sklad za žrtve hudodelstev zoper človečnost v Siriji in pripravijo pravni okvir, ki bo omogočal prenos zamrznjenih sredstev, povezanih z nezakonito pridobljeno lastnino sirskega režima, družinam žrtev;

q) pozdravijo sprejetje resolucije generalne skupščine OZN z dne 29. junija 2023 o ustanovitvi institucije za pogrešane osebe v Siriji ter nadaljnje financiranje mednarodnega, neodvisnega in nepristranskega mehanizma za podporo preiskovanju najhujših hudodelstev, storjenih v Siriji od leta 2011;

Humanitarna pomoč in begunci

r) pozovejo mednarodno skupnost, naj na konferenci v Bruslju leta 2024 nujno poveča humanitarno pomoč za 15,3 milijona Sircev, ki so od nje odvisni vsak dan; vztrajajo pri dostopu do pitne vode, izobraževanja in dolgoročne finančne podpore, prilagojene potrebam žensk; opozorijo, da k temu največ prispeva EU; pozdravijo stalna prizadevanja Libanona, Jordanije, Turčije in Iraka za sprejem 6 milijonov beguncev v težkih gospodarskih razmerah;

s) obsodijo sistematične poskuse sirskega režima, da bi mednarodno humanitarno pomoč preusmeril k milicam, ter njegovo manipulacijo menjalnih tečajev, da bi si prilastil večino pomoči na ozemljih, ki so pod njegovim nadzorom;

t) odločno obsodijo neštete ruske vete proti dostavi pomoči prebivalcem na severu Sirije; ponovno obsodijo poskuse Rusije, da bi očrnila bele čelade;

u) opozorijo, da Sirije ni mogoče ne v celoti ne delno obravnavati kot varno državo za vračanje njenih državljanov, ki so se zatekli v Evropo in pobegnili pred zločini režima, ter tvegajo mučenje in prisilno izginotje, če bi se vrnili;

2. naroči svoji predsednici, naj to priporočilo posreduje Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter ga da prevesti v arabski jezik in ga da v tem jeziku tudi objaviti.